

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
เรื่อง
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พ.ศ. ๒๕๖๖

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
เรื่อง
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร
พ.ศ. ๒๕๖๖

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน

อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

ประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
เรื่อง ประกาศใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามที่ สภาองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน ได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖ ในการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน สมัยสามัญ สมัยที่ ๒/๒๕๖๖ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๖ และนายอำเภอตากใบได้พิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ตามหนังสืออำเภอตากใบ ที่ นธ ๐๐๒๓.๑๐/ว ๒๗๕๕ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๑ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๖๒ องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน จึงประกาศใช้ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายบัณฑิต บินกาเดร์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ
ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖

หลักการ

ให้มีข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน ว่าด้วยการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร เพื่อใช้บังคับกับอาคารที่ปลูกสร้างใหม่และอาคาร สิ่งปลูกสร้างที่มีอยู่เดิมก่อนที่จะมีการประกาศใช้ข้อบัญญัติท้องถิ่น โดยเฉพาะอาคารปลูกสร้างที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำภายในตำบล เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำ

เหตุผล

ด้วยพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐(๓) และมาตรา ๔๔ ได้กำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร ประกอบมาตรา ๖๗ (๒) และมาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้ตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล จึงจำเป็นต้องตราเป็นข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลนี้

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน
เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖

โดยที่เป็นการสมควรตราข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๗ (๒)มาตรา ๗๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบมาตรา ๑๘ มาตรา ๒๐(๓) และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ องค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน โดยความเห็นชอบของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน และนายอำเภอตากใบ จึงออกข้อบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า " ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖ "

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ บรรดาข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลหรือข้อบังคับ กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบัญญัตินี้ ให้ใช้ข้อบัญญัตินี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

"อาคาร" หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน ร้านค้า ร้านอาหาร สำนักงานหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งบุคคลอาจเข้าอาศัยหรือใช้สอยได้

"บ่อดักไขมัน" หมายความว่า สิ่งที่ใช้แยกจำพวกน้ำมันและไขมันออกจากน้ำซึ่งผ่านการใช้แล้ว

"การระบายน้ำ" หมายความว่า การผันน้ำ การปล่อยน้ำ การเทน้ำ การสาดน้ำ หรือการกระทำอื่นใดที่เป็นการถ่ายเทน้ำ

"แหล่งระบายน้ำ" หมายความว่า ทางหรือท่อระบายน้ำ ลำกระโดง ลำราง คู คลอง แม่น้ำ ทะเลและแหล่งน้ำสาธารณะ แหล่งน้ำธรรมชาติและแหล่งน้ำที่เป็นของเอกชน ซึ่งมีทางเชื่อมต่อหรือสามารถไหลไปสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือแหล่งน้ำธรรมชาติได้

"เจ้าพนักงานท้องถิ่น" หมายความว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้ง

ข้อ ๕ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่อาคารที่มีการระบายน้ำทิ้งลงหรือไหลไปสู่แหล่งระบายน้ำและยังไม่มีกฎหมายใดกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการกำจัดน้ำมันและไขมันสำหรับอาคารประเภทนั้น

ข้อ ๖ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๕ ติดตั้งบ่อดักไขมันตามมาตรฐานที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่มีการปลูกสร้างใหม่ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันสำหรับอาคารนั้น ให้แล้วเสร็จก่อนเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอย และหากอาคารใดอยู่ระหว่างการปลูกสร้างใหม่ในวันที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ก็ให้ดำเนินการติดตั้งบ่อดักไขมันเช่นเดียวกัน

ข้อ ๗ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองตามข้อ ๕ ทำการดูแลรักษา เก็บขนน้ำมันหรือไขมันในบ่อดักไขมันไปกำจัดและซ่อมแซมบำรุงรักษาบ่อดักไขมันให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตามปกติอยู่เสมอ

ข้อ ๘ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๙ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๑๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยกเว้นการปฏิบัติตามข้อบัญญัตินี้ตามความจำเป็น โดยพิจารณาถึงสภาพ ลักษณะ หรือการใช้ประโยชน์ของอาคาร หรือสภาพของพื้นที่ เช่น พื้นที่บนภูเขา พื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ในชนบท

ข้อ ๑๑ ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวันรักษาการตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศหรือคำสั่งเพื่อปฏิบัติการเป็นไปตามข้อบัญญัตินี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(ลงชื่อ)

(นายบัณฑิต บินกาเดร์)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน

เห็นชอบ

(ลงชื่อ)

(นายดำรงศักดิ์ แก้วดวง)
นายอำเภอตากใบ

<u>รูปแบบท้ายข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลไพรวัน</u>
<u>เรื่อง การติดตั้งบ่อดักไขมันและระบบบำบัดน้ำเสียในอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๖</u>

รูปแบบการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

บ่อดักไขมันสามารถก่อสร้างได้หลายแบบ เช่น

๑. บ่อดักไขมันแบบใช้วงขอบซีเมนต์

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่

๓. บ่อดักไขมันสำเร็จรูป หรือบ่อดักไขมันอย่างง่าย

การติดตั้งขึ้นอยู่กับความเหมาะสม โดยคิดจากปริมาณน้ำเสียที่เกิดจากครัว ห้องน้ำ ลานซักล้าง และสภาพของพื้นที่จะทำการก่อสร้าง

วิธีการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๑.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๑.๑.๑ ปูนซีเมนต์ ปอร์ทแลนด์

๑.๑.๒ ทรายหยาบและทรายละเอียด

๑.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด ø ๙ มม.

๑.๑.๔ วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป (ที่มีจำหน่ายโดยทั่วไปในท้องตลาด)

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๓๐-๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๑.๐๐ ม. สูง ๐.๓๕-๐.๔๐ ม.

มีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ตั้งแต่ขนาด ๐.๘๐ ม. สูง ๐.๔๐-๐.๔๕ ม.

๑.๑.๕ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด ø ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่า ท่อน้ำออก ขนาด ø ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๑.๒ วิธีการก่อสร้าง

๑.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งน้ำเสียเข้ามาท่อน้ำ เข้าบ่อดักไขมันตามรูปแบบ โดยขุดหลุมให้มีเส้นผ่านศูนย์กลางของหลุมใหญ่กว่าขนาดของวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป ประมาณ ๕๐ ซม. โดยรอบหรือพอสมควร เมื่อขุดได้ระดับแล้วให้ดูว่าดินก้นหลุมมีความแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่จะรับน้ำหนักได้ ให้ทำการใส่ทรายหยาบก้นหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีดินมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็มไม้ขนาด ø ๔-๘ นิ้ว ยาว ๓.๐-๖.๐ ม. แล้วใส่ทรายรองพื้นอัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้เสาเข็มพ้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒-๓ ซม.

๑.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด ø ๙ มม. เป็นตะแกรงวงกลม ระยะห่าง ๒๐ x ๒๐ ซม. ตามรูปแบบ

๑.๒.๓ เทคอนกรีต อัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ หนา ๑๐ ซม. โดยให้เนื้อคอนกรีต หุ้มท่อหัวเสาเข็มประมาณ ๒-๓ ซม.

/๑.๒.๔ นำวง...

๑.๒.๔ นำวงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปฯ มาวางที่คอนกรีตก้นหลุมที่เตรียมไว้ โดยถ้าตัววงขอบซีเมนต์ฯ เป็นแบบปิดก้นก็ให้วางได้เลย แต่ถ้าเป็นวงขอบซีเมนต์ฯ ธรรมดา เมื่อวางแล้วให้ทำการยาแนวด้วยปูนทรายที่ก้นวงขอบซีเมนต์เพื่อป้องกันการรั่วซึม จากนั้นเอาวงขอบซีเมนต์วางซ้อนทับตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ แล้วยาแนวรอยต่อตามรูปแบบ โดยอัตราส่วนผสมปูนทรายยาแนว ปูน : ทราย เท่ากับ ๑ : ๑ พร้อมทั้งทำการเจาะต่อท่อระบายน้ำตามรูปแบบ กลบฝังดิน โดยรอบตัวบ่อให้แน่นแล้วปิดฝาปูนท้องตลาด

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ โดยมีขั้นตอนดังนี้

๒.๑ วัสดุและอุปกรณ์ในการก่อสร้าง

๒.๑.๑ ปูนซีเมนต์ ปอร์ทแลนด์

๒.๑.๒ ทรายหยาบ

๒.๑.๓ เหล็กเส้นกลม RB ขนาด ø ๙ มม.

๒.๑.๔ ท่อ PVC ชั้น ๘.๕ ท่อเข้า ขนาด ø ๗๕ มม. หรือตามรูปแบบหรือขนาดใหญ่กว่าท่อน้ำออก ขนาด ø ๑๐๐ มม. หรือตามรูปแบบหรือใหญ่กว่า (ผลิตตามมาตรฐาน มอก. ๑๗-๒๕๓๒)

๒.๒ วิธีการก่อสร้าง

๒.๒.๑ ขุดดินลึกลงไป โดยดูระดับท่อน้ำที่ออกจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าท่อน้ำเข้าบ่อดักไขมันตามรูปแบบ โดยขุดให้มีความกว้างโดยรอบ ขนาดของบ่อ คสล. ประมาณ ๐.๘๐-๑.๐๐ ม. หรือตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เมื่อขุดได้ระดับความเหมาะสมของสภาพพื้นที่แล้วดูว่าดินก้นหลุมมีความหนาแน่นพอที่จะรับน้ำหนักบ่อดักไขมัน คสล. ได้หรือไม่ เมื่อพิจารณาแล้วให้ดำเนินการดังนี้

๑) กรณีดินมีความแข็งแรงและแน่นพอที่รับน้ำหนักได้ให้ทำการใส่ทรายหยาบก้นหลุมบดอัดแน่น ความหนาประมาณ ๑๐ ซม. ได้เลย

๒) กรณีมีความอ่อนนุ่มหรือเป็นดินเหนียว ให้ทำการตอกเสาเข็ม (ขนาดของเสาเข็มให้เป็นไปตามหลักทางด้านวิศวกรรมโยธา) แล้วใส่ทรายรองพื้นที่อัดแน่น ความหนา ๑๐ ซม. ให้หัวเสาเข็มพ้นทรายรองพื้นขึ้นมาประมาณ ๒-๓ ซม.

๒.๒.๒ ผูกเหล็กเส้นกลม ขนาด ø ๙ มม. ฐานและโครงสร้างของตัวบ่อดักไขมัน (ตามรูปแบบ)

๒.๒.๓ เทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ที่ฐานพื้นบ่อดักไขมันก่อน โดยให้เนื้อคอนกรีตหุ้มหัวเสาเข็มประมาณ ๒-๓ ซม.

๒.๒.๔ ประกอบแบบต้องใช้ไม้แบบที่มีผิวเรียบไม่บิดงอ แล้วยึดค้ำยันแบบให้แน่นหนาป้องกันการไม่ให้ไม้แบบระเบิดหรือโก่งงอเสียรูป จากนั้นให้ทำการเอาน้ำสะอาดรดไม้แบบให้ทั่วจึงทำการเทคอนกรีตอัตราส่วน ๑ : ๒ : ๔ ลงไปในไม้แบบโครงสร้างและให้ทำการกระทุ้งคอนกรีตไปด้วย เพื่อไม่ให้คอนกรีตนั้นเป็นฟองอากาศเพราะจะมีการรั่วซึมได้

๒.๒.๕ การถอดไม้แบบ ให้ทำการถอดไม้แบบได้หลังจากเทคอนกรีต ประมาณ ๓-๕ วัน แล้วให้ตรวจสอบดูรอยรั่วหรือไม่ ถ้ามีให้ทำการอุดทันที

๒.๒.๖ การต่อรับน้ำเข้าและน้ำออกจากบ่อดักไขมัน ให้ทำการต่อรับท่อน้ำทิ้งที่ออกจากจุดปรุงอาหาร หรือจากจุดล้างจานหรือภาชนะอื่นๆ แต่ต้องไม่มีขนาดเล็กกว่าของเดิมที่ออกมา ส่วนน้ำทิ้งให้ต่อรับน้ำทิ้งที่ออกจากบ่อดักไขมันไปลงแหล่งระบายน้ำสาธารณะหรือรางน้ำ คู คลอง ตามพื้นที่นั้นๆ โดยไม่ให้ปากท่อที่ออกมาจมอยู่ในน้ำเพื่อให้มีการระบายน้ำทิ้งที่ออกมาจากบ่อดักไขมันได้ดี

/๓. บ่อดัก...

๓. บ่อดักไขมันสำเร็จรูป หรือบ่อดักไขมันอย่างง่าย

๓.๑ บ่อดักไขมันสำเร็จรูป บ่อดักไขมันสำเร็จรูป มักจะทำจากพลาสติกหรือไฟเบอร์กลาส หรือวัสดุสังเคราะห์อื่น ๆ ซึ่งแข็งแรง ตัวถังมีทั้งแบบที่สามารถติดตั้งโดยการฝังใต้ดินหรือวางบนพื้น มีให้เลือกหลายขนาด ผู้ใช้สามารถเลือกได้ตามปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากกิจกรรม โดยปกติถังจะแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่เป็น ตะแกรงดักเศษอาหาร และส่วนแยกไขมัน

๓.๒ บ่อดักไขมันอย่างง่าย บ่อดักไขมันอย่างง่ายเป็นบ่อดักไขมันแบบภูมิปัญญาชาวบ้านที่สามารถประดิษฐ์ใช้ได้เองในครัวเรือน โดยใช้วัสดุที่หาง่าย ตัวอย่างบ่อดักไขมันอย่างง่าย ได้แก่ บ่อดักไขมันแบบนำถังน้ำมาประยุกต์ใช้เป็นถังดักไขมันอย่างง่ายและประหยัดใช้กับบ้านเรือน โดยมีส่วนประกอบ คือ ถังน้ำพลาสติกที่มีขายทั่วไปในท้องตลาด ขนาดประมาณ ๒๐ ลิตร ใช้ท่อ PVC พร้อมข้อต่อสามทางขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง ๒ นิ้ว เจาะรูถังน้ำพลาสติกแล้วต่อท่อ PVC ยาด้วยกาวพลาสติกแบบใช้ความร้อนละลาย โดยให้ท่อเข้าอยู่สูงกว่าท่อออกประมาณ ๕ ซม. นำตะกร้าพลาสติกที่เป็นตะแกรงมาประกอบเข้ากับไม้แขวนเสื้ออลูมิเนียมหรือ ลวดที่ทำเป็นหูหิ้วแขวนไว้ที่ทางน้ำเข้าเพื่อดักขยะและเศษอาหาร ส่วนท่อน้ำออกนั้นให้ต่อท่อในถังให้ลึกลงไป ถึงก้นถัง โดยปลายท่ออยู่ห่างจากก้นถังประมาณ ๑๕ ซม.

๓.๓ การติดตั้งถังดักไขมันสำเร็จรูป และถังดักไขมันอย่างง่าย การติดตั้งควรมีการกำหนดตำแหน่งให้ใกล้และระดับต่ำกว่าจุดหรือแหล่งกำเนิด น้ำเสีย โดยเดินท่อน้ำเสียจากจุดหรือแหล่งกำเนิดน้ำเสียมาเข้าถังหรือบ่อดักไขมัน แล้วเดินท่อน้ำทิ้งจากถังหรือ บ่อดักไขมันไปยังท่อหรือรางระบายน้ำ หรือระบบบำบัดน้ำเสีย

รายละเอียดบ่อดักไขมันเพื่อบำบัดน้ำเสีย

บ่อดักไขมันเป็นอุปกรณ์สำหรับแยกไขมันไม่ให้ไหลปนไปกับน้ำทิ้งและช่วยดักเศษอาหารด้วยในตัว โดยตัวบ่อแบ่งได้ ๒ ส่วน ซึ่งเชื่อมต่อกัน ในส่วนที่ ๑ จะมีตะแกรงดักขยะซึ่งใช้ในการดักเศษอาหาร ตะแกรงนี้สามารถแยกออกมาได้ เพื่อนำซากเศษอาหารทิ้งและทำความสะอาดได้ ส่วนน้ำจะไหลผ่านตะแกรงลอดแผ่นกั้นเข้าส่วนที่ ๒ ซึ่งจะทำหน้าที่ดักไขมัน คือ จะขังน้ำเสียไว้ระยะหนึ่ง เพื่อให้ไขมันและน้ำมันที่ปะปนอยู่ในน้ำลอยขึ้นมาบนผิวน้ำ ซึ่งเมื่อสะสมจนมีปริมาณมากก็สามารถตักออกไปทิ้งได้ ส่วนน้ำที่ถูกแยกเอาไขมันออกก็จะไหลออกทางช่องระบายน้ำต่อไป

หลักการทำงาน

ขั้นตอนที่ ๑ น้ำเสียจะผ่านเข้ามาที่ตะแกรงดักเศษอาหาร ซึ่งทำหน้าที่แยกเศษอาหารที่ปะปนมากับน้ำเสีย และสามารถถอดออกล้างทำความสะอาดได้โดยง่าย

ขั้นตอนที่ ๒ น้ำทิ้งจากขั้นตอนแรกจะไหลผ่านมายังส่วนดักไขมัน โดยไขมันที่แยกตัวออกจากน้ำทิ้งจะลอยขึ้นเป็นชั้นเหนือน้ำตามการออกแบบซึ่งควรมีระยะเวลาเก็บกัก (Detention time) ไม่น้อยกว่า ๖ ชั่วโมง ผู้ใช้งานจะต้องตักไขมันส่วนนี้ออกไปใช้ประโยชน์หรือนำไปกำจัด

ขั้นตอนที่ ๓ น้ำทิ้งที่อยู่ใต้ชั้นไขมันจะไหลล้นออกเพื่อผ่านเข้าสู่การบำบัดขั้นต่อไป ก่อนปล่อยน้ำทิ้งออก

การติดตั้งใช้งาน

รูปแบบบ่อดักไขมัน มี ๓ รูปแบบ แบ่งตามความเหมาะสมได้ดังนี้

๑. บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ การติดตั้งใช้งานเหมาะสำหรับบ้านเรือนทั่วไปและสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก เช่น ร้านอาหารขนาดเล็ก โดยประยุกต์ใช้วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูปมาทำเป็นบ่อดักไขมันติดตั้งไว้บนพื้นดินหรือใต้ดินและกักเก็บน้ำเสียได้อย่างน้อย ๖ ชั่วโมง

/๒. บ่อดัก...

๒. บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ การติดตั้งใช้งานเหมาะสำหรับสถานที่ประกอบการขนาดใหญ่ เช่น ภัตตาการ ศูนย์อาหาร โรงอาหารและตลาด ติดตั้งโดยสร้างบ่อดักไขมันบนพื้นที่และสามารถกักเก็บ น้ำเสีย อย่างน้อย ๖ ชั่วโมง

๓. บ่อดักไขมันสำเร็จรูป หรือบ่อดักไขมันอย่างง่าย การติดตั้งใช้งานเหมาะสำหรับบ้านเรือน หรืออาคารขนาดเล็กและมีกิจกรรมหรือปริมาณน้ำเสียไม่มาก โดยเดินท่อน้ำเสียจากจุดหรือแหล่งกำเนิดน้ำเสีย เข้าถังหรือบ่อดักไขมัน แล้วเดินท่อน้ำทิ้งจากถังหรือบ่อดักไขมันไปยังท่อหรือรางระบายน้ำ หรือระบบบำบัดน้ำเสีย

การใช้งานและการดูแลรักษา

ปัญหาสำคัญของถังหรือบ่อดักไขมัน ก็คือ การขาดการดูแลรักษาอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้เกิดความสกปรกและกลิ่นเหม็น เกิดการอุดตันหรืออาจเป็นที่อยู่อาศัยของแมลงสาบหรือสัตว์พาหะอื่น ๆ ได้ รวมทั้งทำให้ถังหรือบ่อดักไขมันเต็มและแยกไขมันได้ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ซึ่งการดูแลรักษาควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

๑. ต้องติดตั้งตะแกรงดักขยะก่อนเข้าถังหรือบ่อดักไขมัน

๒. ต้องไม่ทะลวงหรือแทงผลักให้เศษขยะไหลผ่านตะแกรงเข้าไปในถังหรือบ่อดักไขมัน

๓. ต้องไม่เอาตะแกรงดักขยะออกไม่ว่าจะชั่วคราวหรือถาวร

๔. ต้องหมั่นโกยเศษขยะที่ดักกรองไว้ได้หน้าตะแกรงออกอย่างสม่ำเสมอ

๕. ห้ามเอาน้ำจากส่วนอื่น ๆ ซึ่งไม่มีไขมัน เช่น น้ำล้างมือ น้ำอาบ น้ำซัก น้ำฝน ฯลฯ เข้ามาในถังหรือบ่อดักไขมัน

๖. ต้องหมั่นตักไขมันออกจากถังหรือบ่อดักไขมันอย่างน้อยทุกสัปดาห์ นำไขมันที่ตักได้ใส่ภาชนะ ปิดมิดชิดและรวมไปกับขยะมูลฝอย เพื่อให้เทศบาลนำไปกำจัดต่อไป

๗. หมั่นตรวจดูท่อระบายน้ำที่รับน้ำจากถังหรือบ่อดักไขมัน หากมีไขมันอยู่เป็นก้อนหรือคราบ ต้องทำตามข้อ ๖ ถี่ขึ้นมากกว่าเดิม

๘. ล้างถังหรือบ่อดักไขมันอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยทุก ๖ เดือน

/ภาพแสดงบ่อ...

ภาพแสดงบ่อดักไขมันรูปแบบต่าง ๆ

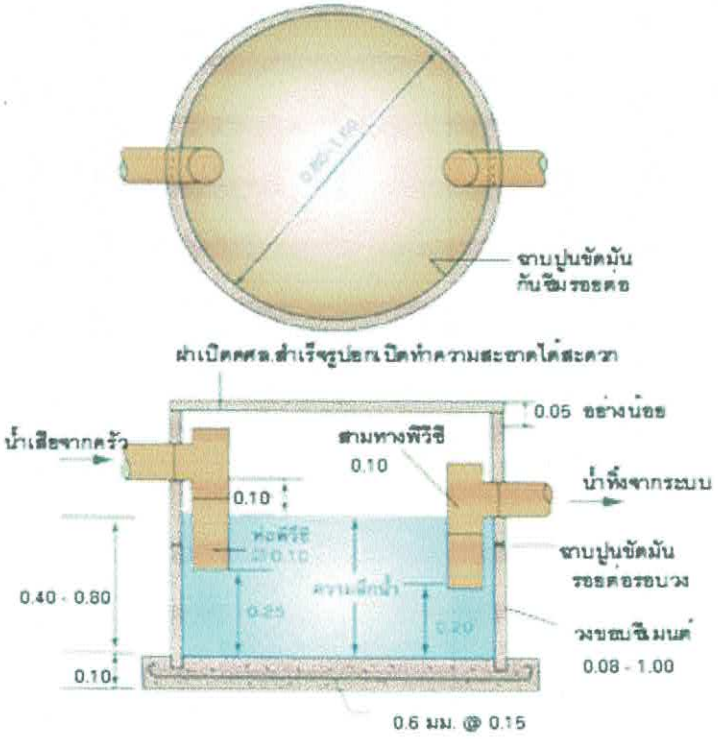

ภาพที่ ๑ : บ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์ สำหรับบ้านพักอาศัยและสถานประกอบการขนาดเล็ก

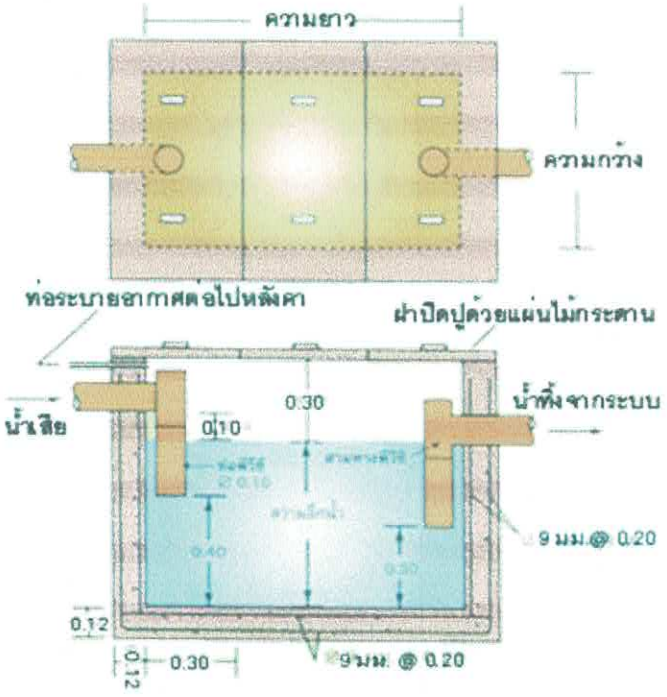

ภาพที่ ๒ : บ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่

/ภาพที่ ๓ ...

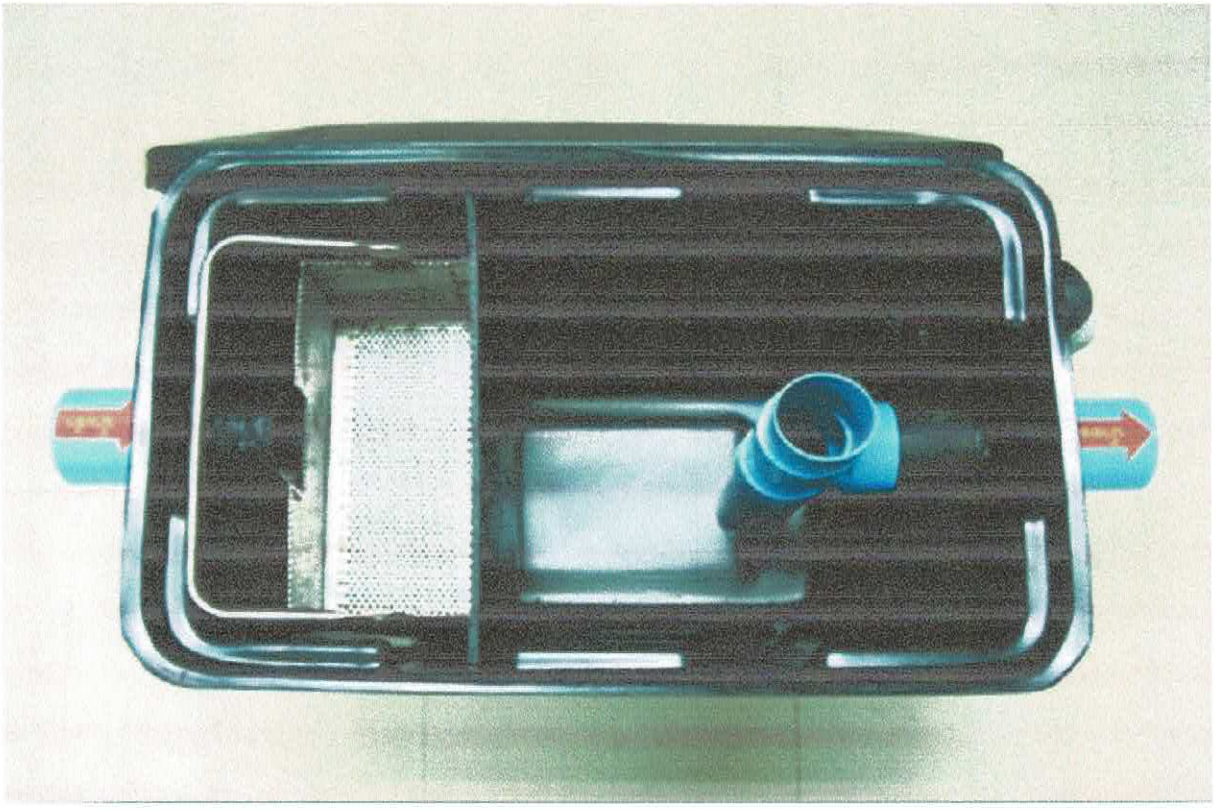

ภาพที่ ๓ : บ่อดักไขมันแบบสำเร็จรูป

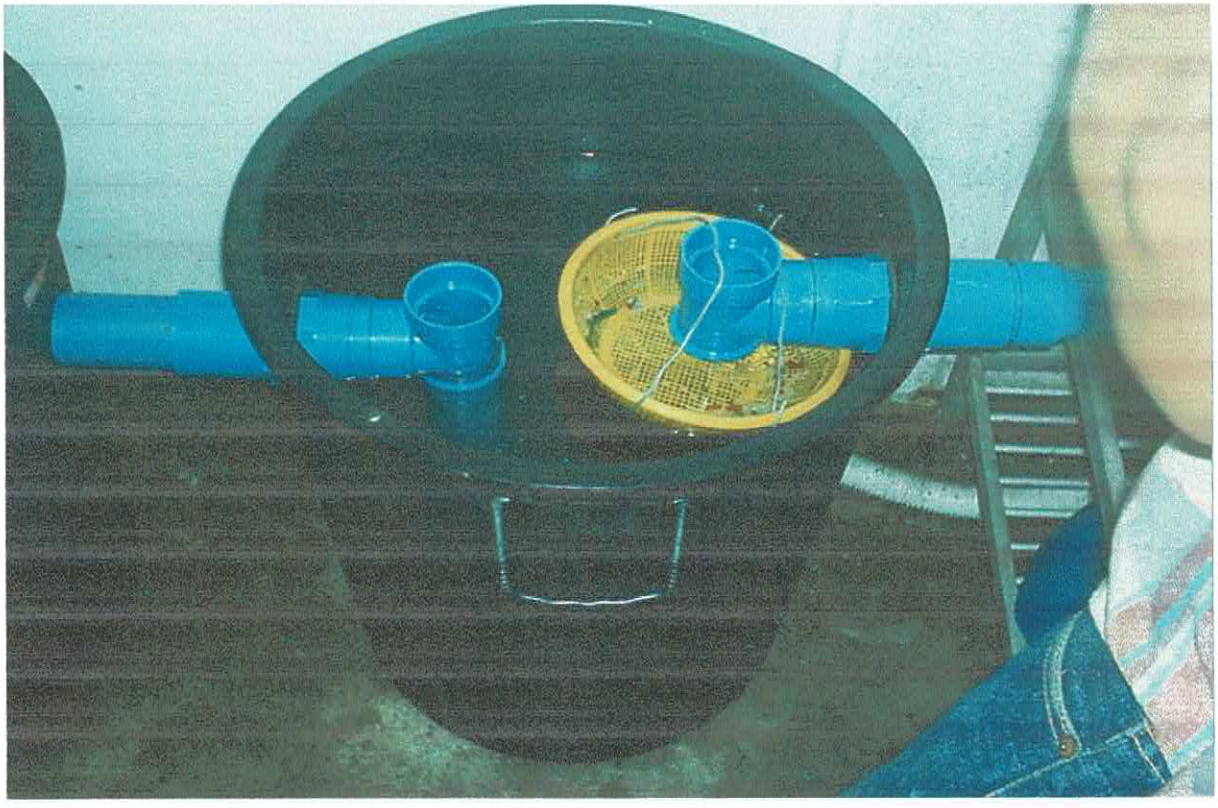

ภาพที่ ๔ : บ่อดักไขมันอย่างง่าย

ข้อกำหนดมาตรฐานขนาดบ่อดักไขมันและแบบมาตรฐานการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

๑.๑ ข้อกำหนดมาตรฐานขนาดบ่อดักไขมัน

ขนาดมาตรฐานแบบบ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับบ้านพักอาศัย				
จำนวนคน	ปริมาตรบ่อที่ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		จำนวนบ่อ (บ่อ)
		เส้นผ่าศูนย์กลาง	ความลึกน้ำ (ม.)	
๕	๐.๑๗	๐.๘	๐.๔๐	๑
๕-๑๐	๐.๓๔	๐.๘	๐.๗๐	๑
๑๐-๑๕	๐.๕๑	๑.๐	๐.๗๐	๑
๑๕-๒๐	๐.๖๘	๑.๒	๐.๖๐	๑
๒๐-๒๕	๐.๘๕	๑.๒	๐.๘๐	๑

ขนาดมาตรฐานแบบบ่อดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก				
จำนวนคน	ปริมาตรบ่อที่ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		จำนวนบ่อ (บ่อ)
		เส้นผ่าศูนย์กลาง	ความลึกน้ำ (ม.)	
๒๕-๓๐	๑.๐๒	๑.๐	๐.๗๐	๒
๓๐-๓๕	๑.๑๙	๑.๐	๐.๘๐	๒
๓๕-๔๐	๑.๓๖	๑.๒	๐.๖๐	๒
๔๐-๔๕	๑.๕๓	๑.๒	๐.๗๐	๒
๔๕-๕๐	๑.๗๐	๑.๒	๐.๘๐	๒

ขนาดมาตรฐานแบบบ่อดักไขมันแบบสร้างในที่ สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่				
จำนวนคน	ปริมาตรบ่อที่ต้องการ (ลบ.ม.)	ขนาดบ่อ		
		ความลึก ($ม^3$)	ความกว้าง ($ม^3$)	ความยาว
๑๐	๐.๒๐	๐.๔๐	๐.๕๐	๑.๐๐
๑๐-๒๕	๐.๔๗	๐.๖๐	๐.๖๐	๑.๓๐
๒๕-๕๐	๐.๙๖	๐.๗๕	๐.๘๐	๑.๖๐
๕๐-๗๕	๑.๕๐	๐.๗๕	๑.๐๐	๒.๐๐
๗๕-๑๐๐	๑.๙๔	๐.๘๐	๑.๑๐	๒.๒๐
๑๐๐-๑๒๕	๒.๔๕	๐.๘๕	๑.๒๐	๒.๔๐
๑๒๕-๑๕๐	๒.๘๒	๐.๙๐	๑.๒๐	๒.๖๐
๑๕๐-๑๗๕	๓.๓๘	๑.๐๐	๑.๓๐	๒.๖๐
๑๗๕-๒๐๐	๓.๗๘	๑.๐๐	๑.๓๕	๒.๘๐

ตามมาตรฐานบ่อดักไขมันของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. แบบมาตรฐานการก่อสร้างบ่อดักไขมัน

ใช้แบบมาตรฐานการก่อสร้างของ กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๓ แบบ ตามเอกสารแนบท้าย

แบบที่ ๑

สำหรับบ้านพักอาศัย

แบบถังดักไขมัน ขนาด ๑ ครัวเรือน

น้ำทิ้งจากครัว PVC.ø2"–3"

บ่อพักซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปชนิดปิดก้นขนาด 0.40x0.50ม
พร้อมฝา(ท้องตลาด)
ท่อน้ำออกไปเข้าถังดักไขมัน PVC ø 2"–3"

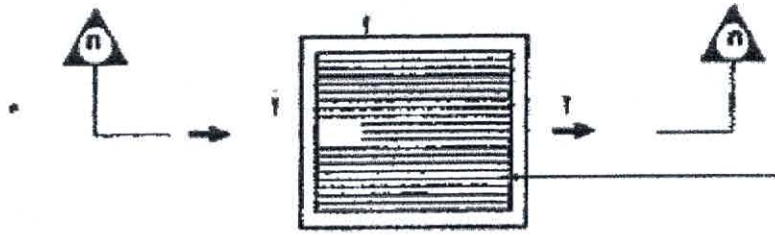

ตะแกรงเหล็กดักขยะ ø 6มม ระยะซี่ตะแกรงห่าง 0.02ม

แปลนถังดักขยะ

บ่อพักซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปชนิดปิดก้นขนาด 0.40x0.50ม
พร้อมฝา(ท้องตลาด)
ตะแกรงเหล็กดักขยะ ø 6มม ระยะซี่ตะแกรงห่าง 0.02ม
ท่อน้ำออกไปเข้าถังดักไขมัน PVC ø 2"–3"

น้ำทิ้งจากครัว PVC.ø2"–3"
± ระดับดิน

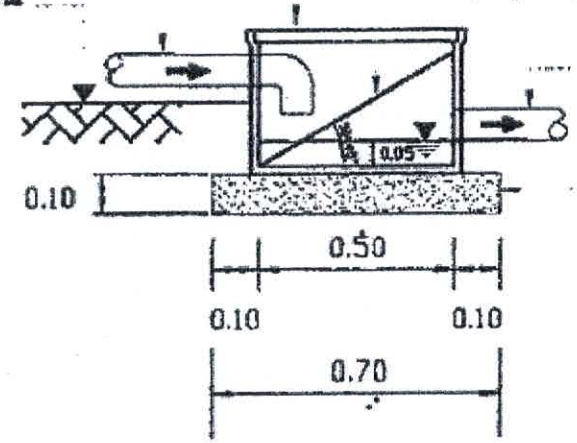

ทรายหยาบอัดแน่น

รูปตัด ก–ก

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
แบบแสดง	[illegible]		
สำนวน	[illegible]		
ออกแบบ	[illegible]		
เขียนแบบ	[illegible]		
ออ.สนม.	[illegible]	[illegible]	1:20
ออ.สนม.	[illegible]	วันที่	2 ม.ค. 2549
แบบเลขที่ 000	แผ่นที่ 1	รวม	1

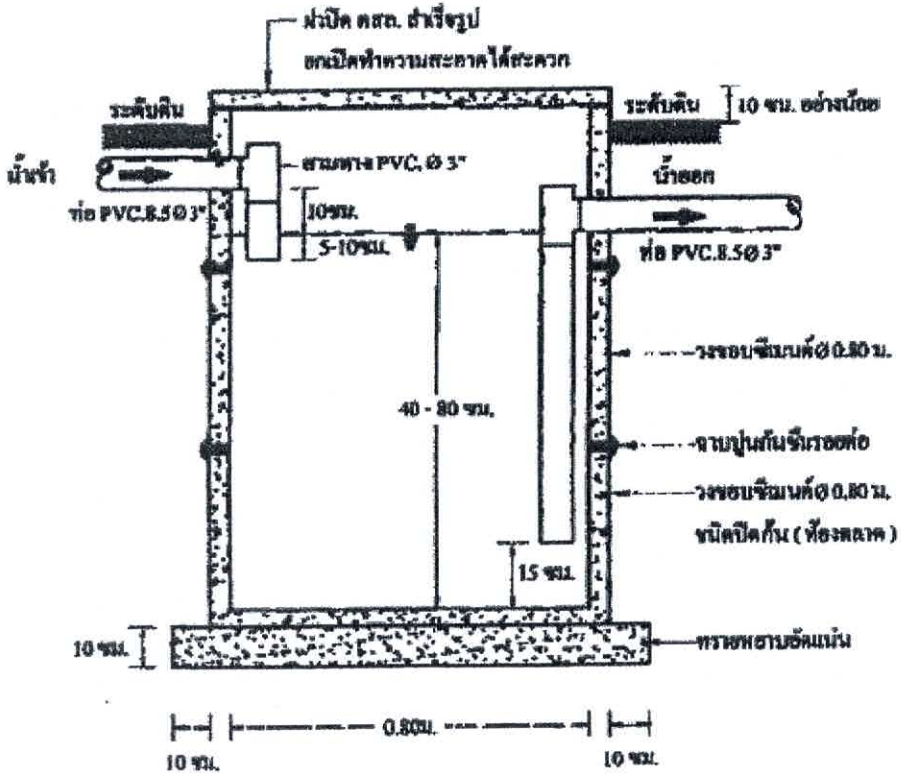

รูปตัด A - A

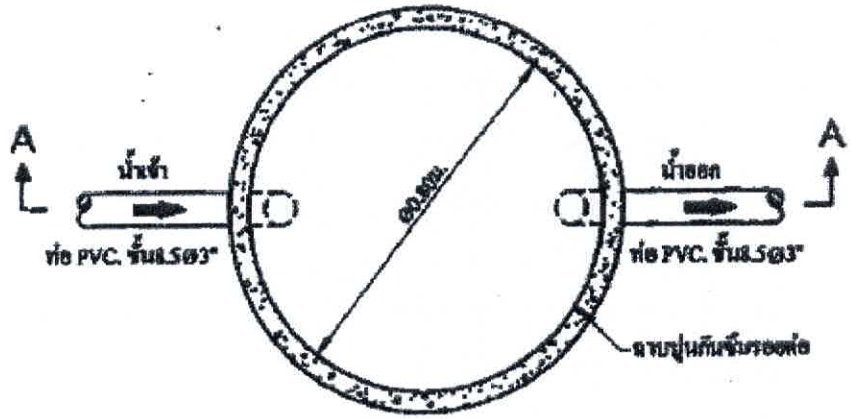

แปลนบ่อดักไขมัน

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนบำเพ็ญชุมชน)			
โครงการ			
[illegible]	[illegible]		
สำรวจ	-		
ออกแบบ	[illegible]		
เขียนแบบ	[illegible]		
ผอ.สนง.	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ผอ.สนง.	[illegible]	วันที่	[illegible]
แผ่นที่ [illegible]	แผ่นที่ 1	จำนวนแผ่น 1	

แบบที่ ๒

สำหรับสถานประกอบการขนาดเล็ก

แบบถังดักไขมัน ขนาด ๒ ลบ.ม./วัน

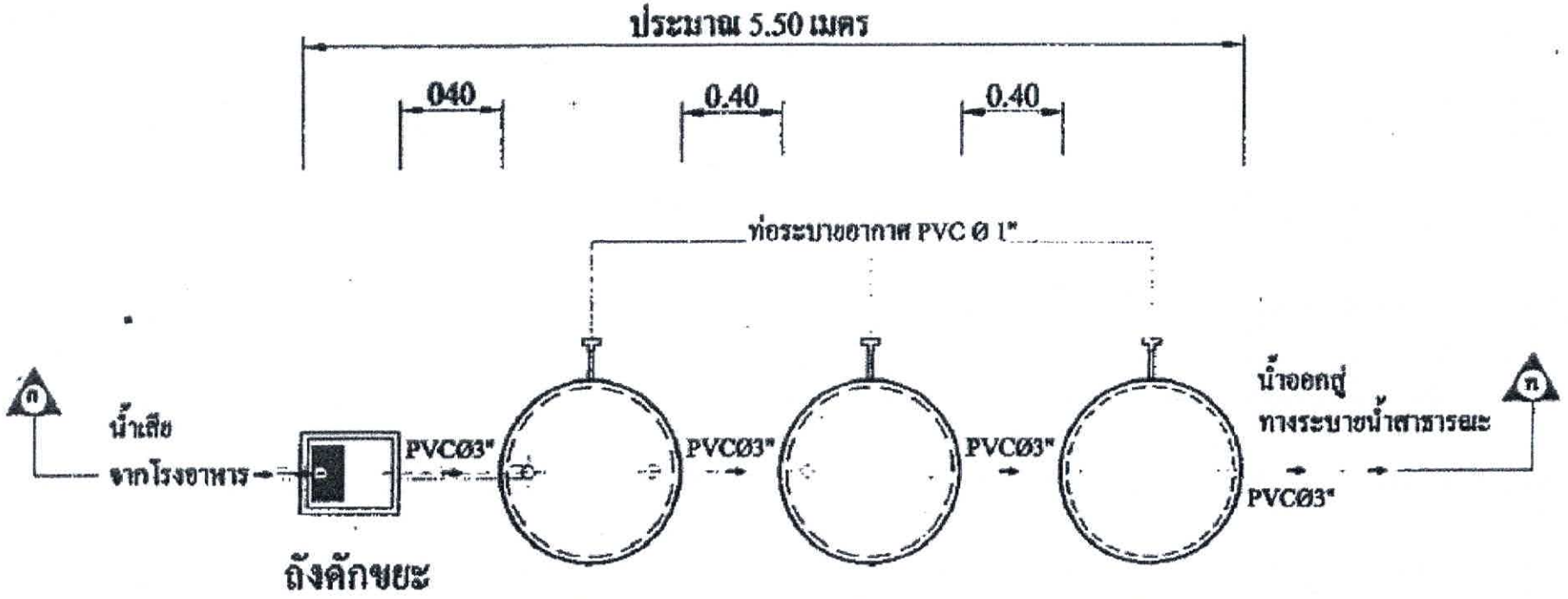

ถังดักไขมันขนาด 2 ลบ.ม. / วัน

(สำหรับจำนวนนักเรียน 500 - 700 คน)

รายละเอียดประกอบแบบ

ถังดักขยะ ถังปูนซีเมนต์สำเร็จรูปสี่เหลี่ยม ขนาด 0.50 x 0.40 ม. (ฝาซีเมนต์ ท้องตลาด)

ถังดักไขมัน วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป ขนาด Ø 1.00 ม.(ฝาสังกะสีเบอร์ 28ใส่ขอบ 0.05 ม.โดยรอบพร้อมเสริมลวด

ท่อระบายอากาศ PVC Ø 1"

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
แบบมาตรฐานถังดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์			
ออกแบบ	นาย เชลิม ตะกรุดนาค นาย หวีน ผ. ระนอง		
เขียนแบบ	นาย สมภพ บณีรัตน์ นาย บรรพต แย้มกลิ่นพุฒ		
ตรวจสอบ	นาย สมชาย ทรงประกอบ	ตำแหน่ง	
ผลิตภาพ	นาย อนุพันธ์ อิฐรัตน์	วันที่	

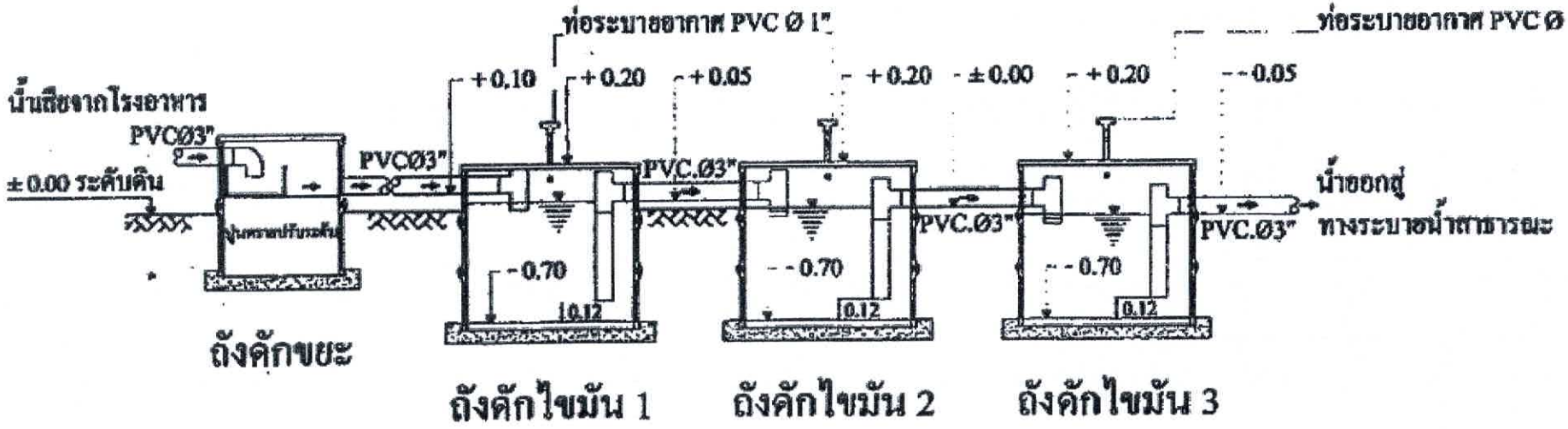

รูปตัด ก - ก ถังดักไขมันขนาด 2 ลบ.ม. / วัน

(สำหรับจำนวนนักเรียน 500 - 700 คน)

รายละเอียดประกอบแบบ

ถังดักขยะ ถังปูนซีเมนต์สำเร็จรูปสี่เหลี่ยม ขนาด 0.50 x 0.40 ม. (ฝาซีเมนต์ ท้องตลาด)

ถังดักไขมัน วงขอบซีเมนต์สำเร็จรูป ขนาด Ø 1.00 ม.(ฝาสังกะสีเบอร์ 28ใส่ขอบ 0.05 ม.โดยรอบพร้อมเสริมกวด)

ท่อระบายอากาศ PVC Ø 1"

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
แบบมาตรฐานถังดักไขมันแบบวงขอบซีเมนต์			
ชื่อแบบ	นาย เฉลิม ตะกรุดนาค	นาย ทวีป ณ. ระนอง	
เขียนแบบ	นาย สมภพ มณีรัตน์	นาย บรรพต แย้มกลิ่นพุด	
ตร.สนง.	นาย สมชาย ทรงประกอบ	แผ่นที่	
ผอ.สนง.	นาย อนุพันธ์ อิฐรัตน์	วันที่	

น้ำทิ้งจากครัว PVC.ø2"–3"

บ่อพักซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปชนิดปิดก้นขนาด 0.40x0.50ม
พร้อมฝา(ท้องตลาด)
ท่อน้ำออกไปเข้าถังดักไขมัน PVC ø 2"–3"

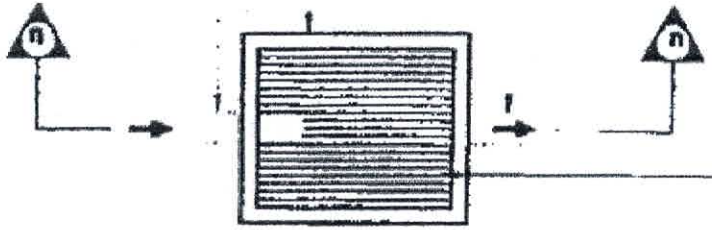

ตะแกรงเหล็กดักขยะ ø 6มม ระยะซี่ตะแกรงห่าง 0.02ม

แปลนถังดักขยะ

น้ำทิ้งจากครัว PVC.ø2"–3"

± ระดับดิน

บ่อพักซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปชนิดปิดก้นขนาด 0.40x0.50ม
พร้อมฝา(ท้องตลาด)
ตะแกรงเหล็กดักขยะ ø 6มม ระยะซี่ตะแกรงห่าง 0.02ม
ท่อน้ำออกไปเข้าถังดักไขมัน PVC ø 2"–3"

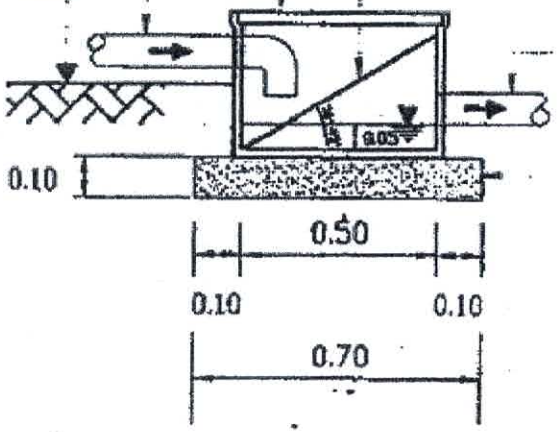

ทรายหยาบอัดแน่น

รูปตัด ก–ก

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ	1		
รายการ	ถังดักขยะ		
สำนวน	[illegible]		
ออกแบบ	[illegible]		
เขียนแบบ	[illegible]		
หน.ศาส.	[illegible]	มาตราส่วน	1:20
หน.ศาส.	[illegible]	วันที่	2 มค. 2549
แบบเลขที่ 000	แผ่นที่ 1	รวม	1

แบบที่ ๓

สำหรับสถานประกอบการขนาดใหญ่

แบบถังดักไขมัน ขนาด ๔ ลบ.ม./วัน

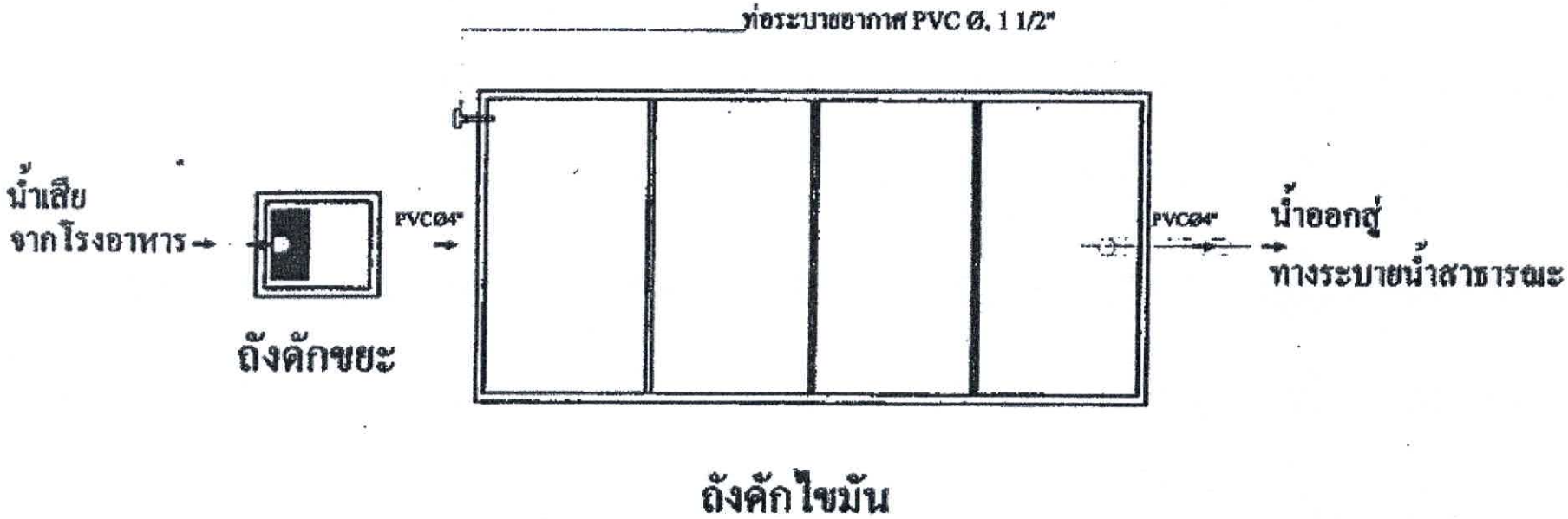

ถังดักไขมันขนาด 4 ลบ.ม. / วัน

ถังดักขยะ ถังปูนซีเมนต์สำเร็จรูปสี่เหลี่ยม0.50x0.40ม. (ฝาซีเมนต์ ท้องตลาด)

ถังดักไขมัน คอนกรีตเสริมเหล็กตามแบบมาตรฐาน 4 ลบ.ม. / วัน

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
แบบมาตรฐานถังดักไขมันคอนกรีตเสริมเหล็ก			
ออกแบบ	นาย เลิม ดอกรุดนาค นาย ทวีป ณ ระนอง		
เขียนแบบ	นาย ธนภพ ยณีรัตน์ นาย บรรพต แย้มกลิ่นบุญ		
ตรวจสอบ	นาย ธนชาย ทรงประกอบ	ตรวจสอบ	
ตรวจสอบ	นาย อนุพันธ์ อิฐรัตน์	วันที่	

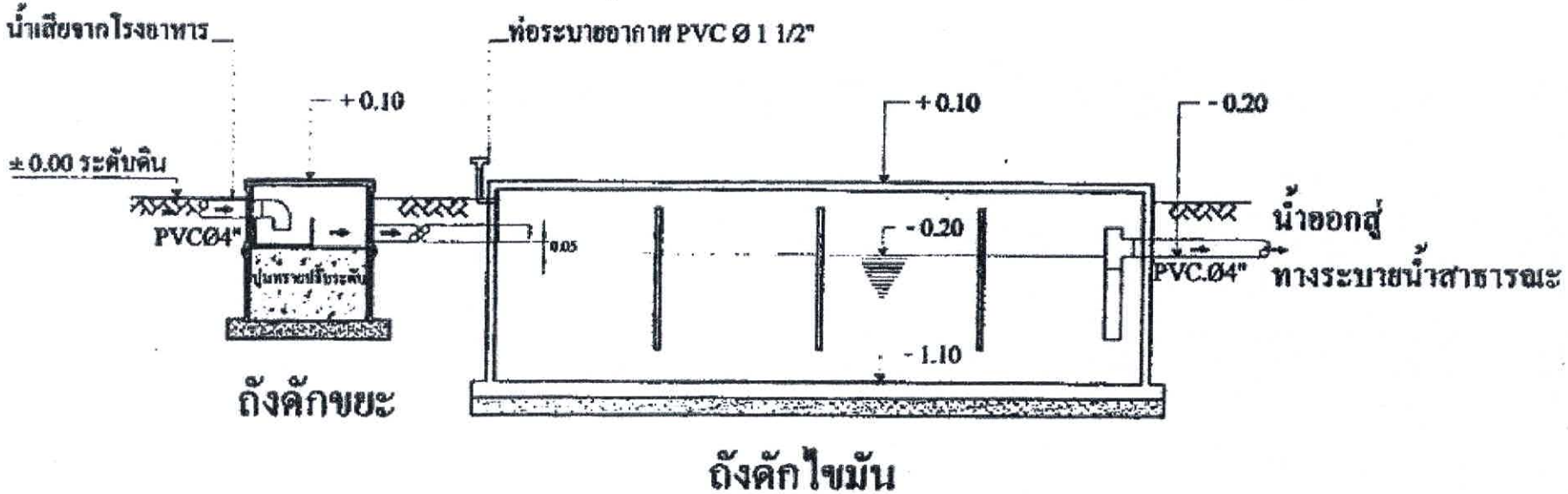

ถังดักไขมันขนาด 4 ลบ.ม. / วัน

ถังดักขยะ ถังปูนซีเมนต์สำเร็จรูปสี่เหลี่ยม0.50x0.40ม. (ฝาซีเมนต์ ท้องตลาด)

ถังดักไขมัน คอนกรีตเสริมเหล็กตามแบบมาตรฐาน 4 ลบ.ม. / วัน

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
แบบมาตรฐานถังดักไขมันคอนกรีตเสริมเหล็ก			
ออกแบบ	นาย เฉลิม ตะกรุดนาค	นาย ทวีป ณ ระนอง	
เขียนแบบ	นาย สมภพ มณีรัตน์	นาย บรรทด แย้มกลิ่นพุฒ	
ตร.สำนัก	นาย สมชาย ทรงประกอบ	แผ่นที่	
ตร.สำนัก	นาย ชนุพันธ์ ชิฐรัตน์	วันที่	

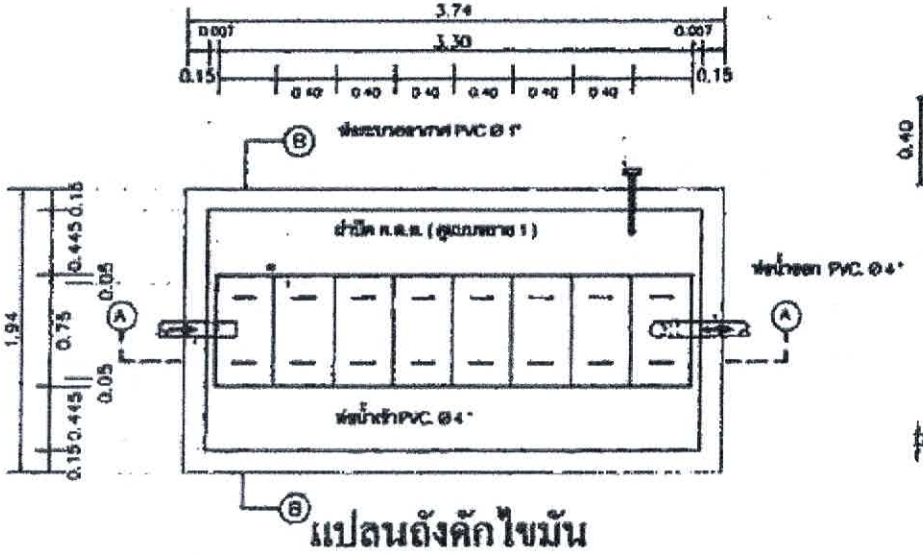

แปลนถังดักไขมัน

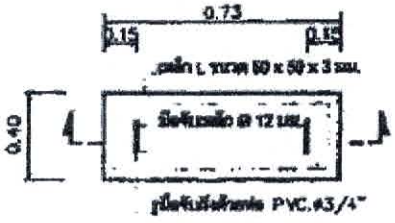

แปลนฝา ค.ส.ล.

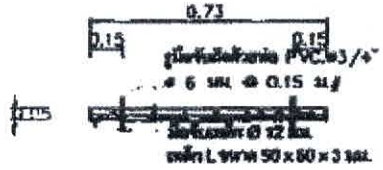

รูปตัดฝา ค.ส.ล.

แบบขยาย 1

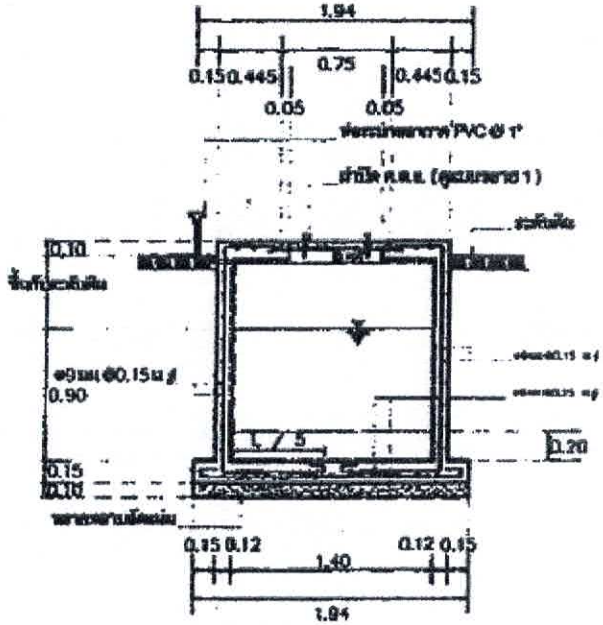

รูปตัด Ⓑ - Ⓑ

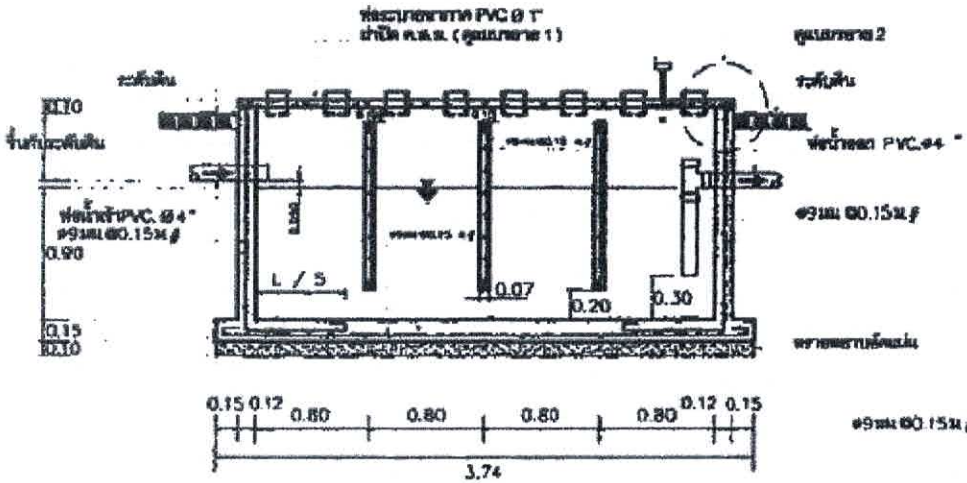

รูปตัด Ⓐ - Ⓐ

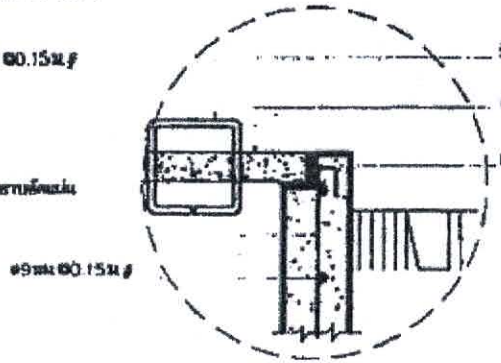

แบบขยาย 2

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
ชื่อแบบ	ถังดักไขมันขนาด 4 ลบ.ม. / วัน		
ออกแบบ	นาย เสถียร ผลกุลนาค	นาย พรัช ธ ระยอง	
ตรวจสอบ	นาย ณนาท มณีรัตน์	นาย ธวัชชัย เลิศเดชาคุณ	
ตรวจสอบ	นาย สมชาย ขจรเกียรติกอบ	มาตราส่วน	ไม่มีมาตราส่วน
อนุมัติ	นาย ชนุตม์ ชิณวัตร์	วันที่	

น้ำทิ้งจากครัว PVC.ø2"–3"

บ่อพักซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปชนิดปิดก้นขนาด 0.40x0.50ม
พร้อมฝา(ท้องตลาด)
ท่อน้ำออกไปเข้าถังดักไขมัน PVC ø 2"–3"

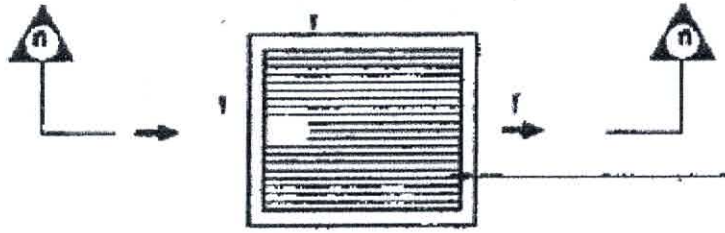

ตะแกรงเหล็กดักขยะ ø 6มม ระยะซี่ตะแกรงห่าง 0.02ม

แปลนถังดักขยะ

บ่อพักซีเมนต์สี่เหลี่ยมสำเร็จรูปชนิดปิดก้นขนาด 0.40x0.50ม
พร้อมฝา(ท้องตลาด)
ตะแกรงเหล็กดักขยะ ø 6มม ระยะซี่ตะแกรงห่าง 0.02ม
ท่อน้ำออกไปเข้าถังดักไขมัน PVC ø 2"–3"

น้ำทิ้งจากครัว PVC.ø2"–3"
± ระดับดิน

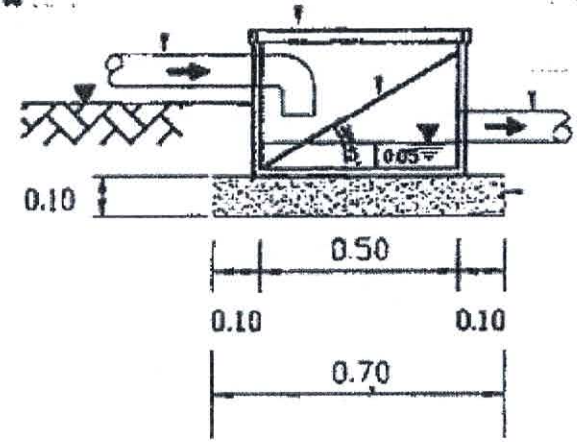

รูปตัด ก–ก

ทรายหยาบอัดแน่น

กรมควบคุมมลพิษ สำนักจัดการคุณภาพน้ำ (ส่วนน้ำเสียชุมชน)			
โครงการ			
แบบแสดง	ถังดักขยะ		
สำนวน	บรรพต แย้มเกลี่ยมสุด แมนพ มณีรัตน์		
ออกแบบ	สุเทิม ตะรุณนาน จิรจักร จิตรีชาตรา		
เขียนแบบ	แมนพ มณีรัตน์ บรรพต แย้มเกลี่ยมสุด		
ผบ.สนง.	ผนวก ทรงประเทศ	บาทรายละ	1:20
ผบ.ภาค	สมุทัตต์ ชีวุธัตน์	วันที่	2 ม.ค. 2549
แบบเลขที่ 000	แผ่นที่ 1	รวม	1